

Diken, vägkanter och banvallar

Hur gör jag?

- Slå diken och banvallar en gång per säsong, helst efter 15 augusti så att de blommande växterna hinner blomma över och sätta frö. Om möjligt, låt de slagna växterna ligga kvar på platsen och torka i några dagar. Detta är mindre viktigt ju senare du slår eftersom de flesta växterna redan har släppt fröna då. Transportera alltid bort höet från området.
- Om det växer bredbladiga gräs, älgört, hundkäx och liknande i området ska det slåttas tidigt och flera gånger per år. Ta alltid bort materialet direkt.
- Ett alternativ till slått är att i stället bränna vägkanter utmed glest trafikerade vägar på våren. Se i så fall receptet för bränning.
- Om du har sandig mark är det en bra idé att skapa sandblottor genom att skrapa bort och avlägsna yttjord lite här och där.
- Lägg inte på krossgrus eller makadam på grusvägar.
- Vid skrapning av diken, spara särskilt artrika delar. Det kan räcka med 5 meter sparad sträcka på 50 meter väggkant. Därifrån kan fröerna sprida sig in i den nyligen blottade jorden. Tänk på att fröerna sprider sig lättast i körriktningen, eftersom de följer med slätteraggregatet. När växterna efter några år etablerat sig i den blottade jorden går det bra att skrapa de kvarlämnade bitarna.
- Spruta inte ut gräsförö vid skrapning eller nyanläggning av väg- och banvallsmiljöer. Om blomrika marker finns i direkt anslutning till den blottade jorden kan man låta blommorna sprida sig på naturlig väg. Om sådana marker inte finns kan ängsfröer istället sås in.
- Bekämpa invasiva arter som blomsterlupin och kanadensiskt gullris genom att ta bort dem innan de sätter frön genom att klippa eller gräva upp dem. Ta alltid bort växtmaterialet direkt och släng enligt anvisning hos din återvinningscentral.

Vilka arter hittar jag här?

Välgkanter, refuger, rondeller, banvallar och liknande miljöer som slåss en till två gånger per år som en del av den befintliga skötseln är ofta rika på ängsväxter. Om slåttern utförs på rätt sätt så gynnas konkurrenssvaga och mer lågväxande ängsblommorna medan näringsgynnade arter som bredbladiga höga gräs hålls undan. Om du istället väljer att bränna ytan kan blommorna blomma och producera nektar och pollen långt in på hösten.

En annan fördel med dessa miljöer är att de skrapas dessutom med jämna mellanrum vilket skapar sand- och jordblottor. Sandblottor utgör goda livsmiljöer för flera arter av pollinatörer till exempel många bin som gräver sina bon i bar sand. Med optimerad skötsel kan dessa miljöer uppnå än högre kvalitet.

Det fina med rikblommande och grusiga väg- och spårnära ytor är att det kan finnas ganska gott om dem i tätare bebyggelse. Det gör att de kan fungera som viktiga gröna stråk genom tätortsmiljöer. Rikblommande välgkanter kan koppla ihop populationer av både pollinerare och växter på varsin sida om en stad, ett större industriområde eller en skogsplantering. Ihopkopplingen ökar den genetiska mångfalden och populationernas motståndskraft mot exempelvis sjukdomar eller förändringar i miljön. Vanliga arter i välgkantsmiljöer som är bra för pollinatörer är bland annat prästkraze, blåklockor, brudborste, tjärblomster, fibblor, blåeld och käringtand.

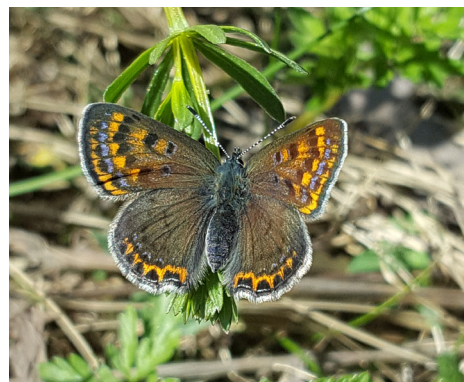
Sällsynta insekter som violett guldvinge, praktbyxbi och stortapetserarbi är idag till stor del endast knutna till rikblommande diken och banvallar med kontinuerlig slåtter.

Fibblor trivs i välgkanten och uppskattas av många pollinerande insekter.

Även banvallar kan hysa mycket stora naturvärden.

Violett guldvinge.